herpy

GEKKOER

Wiegmann's striped gecko

Gonatodes vittatus

En lille, dagaktiv gekko fra Venezuela, Colombia og øerne ud for kysten, hvor hannen bærer en hvid stribe med sort kant ned ad ryggen og et gult hoved. Den klatrer på træstammer og mure, men kan ikke gå op ad glas, og den klarer sig fint i et lille terrarie, hvis den holdes alene eller som par.

Familie: Sphaerodactylidae Tidligere navn: *Gymnodactylus vittatus; Gonatodes gillii* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**7-8 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-60 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Inkubation	**65-110 dage** ved 25-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført i CITES og ikke i bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb, salg eller flytning. Dyrevelfærdslovens almindelige krav gælder.

Om arten

Gonatodes vittatus er en lille, dagaktiv gekko med runde pupiller og kun let udvidede tæer. Den mangler de store klæbelameller, som mange andre gekkoer har, og kan derfor ikke klatre på glat glas. Voksne dyr er cirka 7-8 cm inklusive hale. Kroppen alene er omkring 3 cm lang, og halen er lidt længere end kroppen.

Kønnene er meget forskellige. Hannen er gråbrun med en hvid stribe fra snuden langs ryggen og ud på halen. Striben har en sort kant, og hovedet og forreste del af striben er gule. Hunnen er gråbrun eller brunlig med en mere dæmpet, hvid stribe uden den sorte kant. Unge dyr er grå til brune med lyse pletter. Striben begynder at vise sig hos hannerne, når de er omkring tre måneder gamle.

Arten blev beskrevet i 1856, dengang i slægten *Gymnodactylus*. Det videnskabelige artsnavn *vittatus* er latin og betyder 'båndet' eller 'med et bånd', og navnet refererer til rygstriben hos hannen. Slægten *Gonatodes* hører i dag til familien Sphaerodactylidae. Kromosomerne varierer mellem bestande, og det tyder på, at arten kan dække over flere skjulte arter.

Levetiden i fangenskab anslås til 10-20 år, men det er ikke dokumenteret. I naturen er der kendt dyr på mindst 3 år.

Huden er sart. Bliver et dyr grebet, kan skindet rives i stykker. Det er en god grund til ikke at håndtere den. Til gengæld er arten dristig og let at iagttage om dagen, når den sidder på en stamme eller en sten med hovedet nedad og venter på bytte.

Udbredelse og levested

Gonatodes vittatus lever i det nordlige Sydamerika og på øer i Caribien. Den findes i Venezuela, især langs nordkysten og på øerne Margarita, Coche og La Tortuga og på Los Roques, i det nordlige Colombia og i Guyana. Den findes også på Trinidad og Tobago og på Aruba og Curaçao.

Typelokaliteterne ligger på Venezuelas nordkyst ved La Guaira, Puerto Cabello og Caracas. På Trinidad er arten udbredt og almindelig. Den er også fundet på Tobago, bl.a. i den nordøstlige del af øen.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia, Venezuela, Guyana, Trinidad og Tobago, Aruba og Curaçao.

LEVESTED

Arten er knyttet til tør tropisk og subtropisk skov og skovbryn, men den lever også tæt på mennesker. På Trinidad sidder den på træstammer i skovkanten, på murværk og på og i træhuse, og den kan også findes i haver og byområder. Den er fundet fra havniveau og op til omkring 1.100 meters højde.

Gekkoen er dagaktiv, men den solbader ikke. Den er kun sjældent set i direkte sol og er mest synlig i skyggen. Aktiviteten følger lufttemperaturen: tidligt om morgenen ved 23-26 °C ses kun få dyr, og de stikker ofte kun hovedet ud af en sprække. Når luften når 26-31 °C, er de fleste ude, og om aftenen falder aktiviteten igen. Der er varmt året rundt. På Trinidad ligger dagens maksimum i maj og juni på omkring 31-32 °C og nattens minimum på omkring 24 °C, og æggene lægges hele året. Dyrene bruger faste skjul bag løs bark eller i sprækker i mure, og både hanner og hunner forsvarer deres territorium. Om natten sover de fleste i skjul, men enkelte sover frit fremme på muren.

Pasning

TERRARIET

Et par kan holdes i et terrarie på 30 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde). Det er et minimum, og et større terrarie er bedre, især hvis flere dyr deles. Et par har i længere tid klaret sig i et terrarie på 35 × 25 × 25 cm, men mere plads giver mere ro. Arten bruger aldrig loftet og klatrer ikke på glas, så det er bundarealet og de lodrette flader inde i terrariet, der tæller. Hannerne er territoriale, og hunner kan også gå i totterne på hinanden, så hold arten alene eller som ét par.

Som bund fungerer kokosfiber eller en blanding af sand og jord, gerne bioaktivt med springhaler og små isopoder. Bunden skal være svagt fugtig. Dæk den med et lag løv, og tilføj kork, bark, sten og kviste, som dyrene kan klatre på, og mange skjul i forskellige højder. Levende planter giver ekstra skjul og fugtige mikroklimaer. Gekkoen sidder gerne lodret med hovedet nedad, så tilbyd rå overflader og en bagvæg med struktur.

Ungerne er meget små, så tæt net og alle sprækker skal tjekkes, før de kommer i terrariet. Selv om arten ikke graver, er den lille nok til at blive klemt, så tunge sten og rødder skal stå på terrariets bund og ikke bare hvile på underlaget. Ventilationen skal være god nok til, at terrariet tørrer op igen i løbet af nogle timer.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-27 °C i terrariet. Et varmt sted på 29-32 °C kan laves med en varmemåtte eller en lampe, men det er ikke nødvendigt, hvis temperaturen ellers er høj og stabil. Om natten bør den ikke falde under 20 °C, og i naturen holder nætterne sig omkring 24 °C.

Gekkoen er aktiv i den varmeste del af dagen, og i naturen afhænger aktiviteten mere af lufttemperaturen end af lyset. Et terrarie, der er for køligt, giver derfor et dyr, der gemmer sig. Brug digitale termometre både foroven og forneden, og mål det varme sted med et infrarødt termometer.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Gonatodes vittatus trives i en tørrere luft end de fleste tropiske gekkoer. Hold luftfugtigheden på 50-60 %. Spray terrariet let hver dag eller hver anden dag, så der kommer vanddråber på planter, løv og vægge, som dyrene kan drikke af. Terrariet skal tørre op i løbet af nogle timer, ellers er ventilationen for dårlig.

En lav vandskål kan stå i terrariet, men den er ikke nødvendig, når der sprayes regelmæssigt. Et fugtigt skjul eller levende planter giver de fugtige pletter, som er vigtige ved hudskifte. Et hygrometer viser, om fugtigheden holder sig i intervallet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv, men om den har brug for UVB, er omdiskuteret. UV-lys mistænkes for at give problemer med hudskiftet, men dyr under UV-lys synes til gengæld at yngle lettere. Bruges UVB, så vælg en svag pære (en 2.0- eller 5.0-pære) og sørg for rigeligt med skygge, fordi dyrene ikke solbader. Uden UVB er det vigtigt, at foderet er pudret med D3-vitamin.

Lys styres bedst af et tænd-sluk-ur, og om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Gonatodes vittatus æder insekter og andre små leddyr. Unger kan tage dyr, der svarer til nålehoveder: nyklækkede fårekyllinger (op til cirka 3 mm), bananfluer (*Drosophila melanogaster*), springhaler og små hvide isopoder. Voksne får fårekyllinger på cirka 6 mm som grundfoder og kan desuden få små larver af sort soldaterflue, bananfluer (både *D. melanogaster* og *D. hydei*), små isopoder og bønnebiller. Foderdyrene skal være fodret godt, før de gives, og pudres med vitamin- og mineraltilskud, fx kalk med D3-vitamin.

Hvor ofte der skal fodres, er ikke dokumenteret for arten. Beslægtede, små gekkoer får mad dagligt som unger og hver anden dag som voksne. Hold øje med halerod og kropsform, og tilpas mængden efter dem. Arten er grådig og reagerer hurtigt på bevægelse. En foderskål er ikke nødvendig, men den kan holde fårekyllingerne på ét sted. Insekter, der er klækket i terrariet, er en god ekstra fødekilde.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er dristig og nysgerrig og ses ofte om dagen, men den er ikke et dyr, der skal håndteres. Huden kan rives itu, hvis dyret grebes, og dyrene stresses let. Nyd den i stedet fra den anden side af glasset.

Hannerne er territoriale og kan bide og rive skind af hinanden. Hanner, der blev sat sammen med etablerede dyr i fangenskab, fik store stykker hud revet af. Hunner kan også være aggressive mod hinanden. Dyrene viser desuden trusler med kropsholdning og viftende hale. Et par kan bo sammen i lang tid, hvis der er mange skjul. Unger, der bliver hos de voksne, bliver dræbt. Dyret vil helst sidde lodret med hovedet nedad og vente på bytte, så et terrarie med stammer og stenvægge passer til dets adfærd.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene kan skelnes visuelt, når dyrene er cirka tre måneder gamle. Hannen får et gult hoved og en kraftig hvid stribe med sort kant, og hans plettede mønster bliver til en ensfarvet grå krop. Hunnen beholder sine pletter og sine grå og brune farver, og hendes stribe bliver svagere og uden sort kant. Hvornår dyrene er kønsmodne, er ikke dokumenteret for arten, så vent, til begge dyr er fuldvoksne, før de sættes sammen.

PARRING

Avl kan udløses ved at give dyrene en let vinterhvile eller ved at forlænge dagen om sommeren. Sæt en voksen han sammen med en hun i et terrarie med mange skjul og hold øje de første dage. Hannen er territorial, så hunnen skal kunne komme væk, og hvis hunnen jages hårdt, skal dyrene skilles. Et par kan holdes sammen i lang tid. Sørg for god ernæring til hunnen, især kalk, mens hun lægger æg.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger ét æg ad gangen, ikke flere i et kuld, og i naturen lægges der æg hele året. I fangenskab er det angivet til et æg cirka hver tredje uge. Æggene er små, og hunnen lægger dem et trygt sted, fx i et lille æglæggerør. Tilbyd flere sikre og skjulte steder.

Æggene skal tages forsigtigt ud og lægges i inkubation. Hunnen bør have rigeligt med kalk og små insekter i hele sæsonen. Stop avlen, hvis hun taber sig.

Læs mere: Inkubation af æg

INKUBATION

Æggene klækker efter 65-110 dage. Temperaturen er ikke dokumenteret for arten, men for de beslægtede dværggekkoer i slægten *Sphaerodactylus* bruges 25-30 °C. Den lavere ende af intervallet giver formentlig den længste udrugning. Læg æggene i en lille boks med fugtig perlite eller vermiculit eller på et tørt underlag, uden at vende dem. Boksen skal have små lufthuller. Den omgivende luftfugtighed leverer normalt den fugt, æggene har brug for, men vandet må ikke røre dem direkte. Fjern kun æg, der tydeligt er døde.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er kun omkring 3 cm lange, når de klækker, og da de er meget små, skal alle sprækker og net tjekkes, så de ikke slipper ud. Flyt dem til en lille faunaboks eller et lille terrarie med løv, skjul og svagt fugtig bund. De voksne må ikke blive i terrariet, da de dræber ungerne.

Giv dem de mindste foderdyr: bananfluer, springhaler, små isopoder og nyklækkede fårekyllinger, pudret med kalk og D3-vitamin. Hold ungerne enkeltvis eller i små grupper af samme størrelse og del dem, hvis der opstår slagsmål. Efter omkring tre måneder viser kønnet sig, og så skal hanner holdes adskilt.

Sundhed og typiske fejl

Gonatodes vittatus er en lille og sart art, og de fleste problemer skyldes pasningsfejl eller stress. De typiske fejl er:

- Hudskifteproblemer. I fangenskab er der observeret dødsfald under og lige efter hudskifte, også efter langvarigt skifte over flere dage. Sørg for fugtige skjul og passende luftfugtighed, og undgå at forstyrre dyret under skiftet.
- Slagsmål mellem hanner eller mellem hunner, der giver revet skind og nogle gange døden. Hold dyrene alene eller som ét par, og del dem ved uro.
- Beskadiget hud ved håndtering. Skindet kan blive revet af, hvis dyret tages fat i.
- Flugt. Ungerne er meget små og slipper gennem små sprækker, så tjek net, døre og kabelhuller.
- Klemte dyr. Tunge genstande skal stå stabilt på terrariets bund.
- For kold eller for våd opstilling. Hold dagen på 24-27 °C og luftfugtigheden på 50-60 %, og lad terrariet tørre op mellem sprayninger.

Et sundt dyr er aktivt om dagen, har en fyldig halerod og klare øjne. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser eller sidder slapt.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.